

กฎกระทรวง

การมอบอำนาจในการพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง
พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และมาตรา ๖๓/๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกรณีที่กฎหมายใดไม่ได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้โดยเฉพาะ การมอบอำนาจในการพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองสำหรับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

(๑) การมอบอำนาจในราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาค เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ เป็นผู้พิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้

(ก) นายกรัฐมนตรีอาจมอบอำนาจให้รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(ข) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอาจมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ปลัดกระทรวง อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดี หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(ค) รัฐมนตรีว่าการทบวงอาจมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง ปลัดทบวง อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดี หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(ง) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีอาจมอบอำนาจให้รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(จ) ปลัดกระทรวงอาจมอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวง ผู้ช่วยปลัดกระทรวง หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(ฉ) ปลัดทบวงอาจมอบอำนาจให้รองปลัดทบวง ผู้ช่วยปลัดทบวง หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(ข) อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอาจมอบอำนาจให้รองอธิบดี ผู้ช่วยอธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่ารองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดี ผู้อำนวยการกองหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าผู้อำนวยการกอง หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(ข) ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

(๒) การมอบอำนาจในราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามกฎหมายที่จัดตั้งราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

(๓) การมอบอำนาจในรัฐวิสาหกิจ ให้เป็นไปตามกฎหมายที่จัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้น

(๔) การมอบอำนาจในหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้เป็นไปตามกฎหมายที่จัดตั้งหน่วยงานนั้น

(๕) การมอบอำนาจในสภาวิชาชีพ ให้เป็นไปตามกฎหมายที่จัดตั้งสภาวิชาชีพนั้น

ในกรณีที่มีการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจนั้นให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งตาม (ข) ต่อไปได้

ข้อ ๒ การมอบอำนาจในการพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองสำหรับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตามข้อ ๑ ให้นำหลักเกณฑ์การมอบอำนาจในการพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามข้อ ๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ ดำรงตำแหน่งต่ำกว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามข้อ ๑ เจ้าหน้าที่ผู้นั้นต้องพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองนั่นเอง

หากเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำตามวรรคสองเห็นว่าการพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองอาจมีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองเกินสมควร ให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นเสนอเรื่องต่อหัวหน้าหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อพิจารณา มอบหมายให้เจ้าหน้าที่อื่นเป็นผู้พิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองแทนได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๓ การมอบอำนาจตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ให้ทำเป็นหนังสือ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๖๓/๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง ซึ่งมีอำนาจที่จะพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองจะมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ใต้บังคับบัญชา หรือเจ้าหน้าที่อื่นเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจกำหนดค่าปรับบังคับการ
พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และมาตรา ๖๓/๒๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีอำนาจกำหนดค่าปรับบังคับการในกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ เว้นแต่ในกรณีที่เอกชนเป็นผู้ใช้อำนาจทำคำสั่งทางปกครอง ให้อำนาจกำหนดค่าปรับบังคับการเป็นของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐผู้มอบอำนาจหรือผู้กำกับดูแลเอกชนนั้น แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒ ให้เจ้าหน้าที่ตามข้อ ๑ มีอำนาจกำหนดค่าปรับบังคับการ ดังนี้

- (๑) รัฐมนตรีกำหนดได้ไม่เกินห้าหมื่นบาทต่อวัน
- (๒) คณะกรรมการตามกฎหมายกำหนดได้ไม่เกินห้าหมื่นบาทต่อวัน
- (๓) ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเทียบเท่าปลัดกระทรวง หรืออธิบดี กำหนดได้ไม่เกินสามหมื่นบาทต่อวัน
- (๔) ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนดได้ไม่เกินสามหมื่นบาทต่อวัน
- (๕) หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดกำหนดได้ไม่เกินสองหมื่นบาทต่อวัน
- (๖) นายอำเภอกำหนดได้ไม่เกินสองหมื่นบาทต่อวัน
- (๗) ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดได้ไม่เกินสองหมื่นบาทต่อวัน
- (๘) ผู้บริหารรัฐวิสาหกิจกำหนดได้ไม่เกินสองหมื่นบาทต่อวัน
- (๙) ผู้บริหารหน่วยงานอื่นของรัฐกำหนดได้ไม่เกินสองหมื่นบาทต่อวัน
- (๑๐) พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองกำหนดได้ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทต่อวัน
- (๑๑) นายกสภาวิชาชีพกำหนดได้ไม่เกินสองหมื่นบาทต่อวัน

(๑๒) หัวหน้าหน่วยงานของรัฐผู้มอบอำนาจหรือผู้กำกับดูแลเอกชนกำหนดได้ไม่เกินสองหมื่นบาทต่อวัน สำหรับกรณีที่เอกชนเป็นผู้ใช้อำนาจทำคำสั่งทางปกครอง

ข้อ ๓ ในกรณีที่ไม่มี การชำระค่าปรับบังคับการ ให้เจ้าหน้าที่ตามข้อ ๑ แจ้งให้ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองชำระค่าปรับบังคับการทุกสิบห้าวัน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๖๓/๒๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ระดับใดมีอำนาจกำหนดค่าปรับ บังคับการจำนวนเท่าใด สำหรับในกรณีใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง
และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง

พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และมาตรา ๖๓/๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองสำหรับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ให้เป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง หรือปลัดทบวง ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง หรือสำนักงานปลัดทบวงแล้วแต่กรณี

(๒) อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นเจ้าหน้าที่ของกรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม แล้วแต่กรณี

(๓) ผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นเจ้าหน้าที่ของราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัด

(๔) ผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐวิสาหกิจ

(๕) ผู้บริหารหน่วยงานอื่นของรัฐ ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๖) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือนายกเมืองพัทยา ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลเมือง กรุงเทพมหานคร หรือเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี

(๗) ผู้บริหารท้องถิ่นอื่นนอกจาก (๖) โดยความเห็นชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นนั้น

(๘) นายกสภาวิชาชีพ ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นสภาวิชาชีพซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

(๙) หัวหน้าหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการนั้น ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นคณะกรรมการตามกฎหมาย

(๑๐) เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘) แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นเอกชนซึ่งได้รับอนุญาต ได้รับแต่งตั้ง หรือได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ดังกล่าว

ข้อ ๒ ในกรณีที่รัฐมนตรี หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามข้อ ๑ เป็นผู้ทำคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ให้รัฐมนตรีหรือเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี เป็นผู้มีอำนาจออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

ข้อ ๓ ให้ผู้มีอำนาจออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้อยู่ภายใต้บังคับบัญชาซึ่งผ่านการอบรมด้านการบังคับคดีจากกรมบังคับคดีหรือด้านการบังคับทางปกครองตามหลักสูตรที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองให้ความเห็นชอบ เป็นเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองเพื่อดำเนินการยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สิน

ในการดำเนินการยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สิน เพื่อประโยชน์ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองสำหรับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินแต่ละคำสั่ง ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองอาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานบังคับทางปกครองหนึ่งคนหรือหลายคนร่วมเป็นเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองก็ได้

ในกรณีที่มีการมอบหมายเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองตามวรรคสองเพียงหนึ่งคน บุคคลดังกล่าวต้องสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ แต่กรณีที่มีการมอบหมายเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองหลายคน ในการดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินต้องมีเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองอย่างน้อยหนึ่งคนสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีทางนิติศาสตร์

ข้อ ๔ ในการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือนายกสภาวิชาชีพ แล้วแต่กรณี เป็นผู้ออกบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง โดยให้นำแบบบัตรและหลักเกณฑ์ในการออกบัตรตามกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๕ กรณีที่กฎหมายใดกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองหรือหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้ใช้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น เว้นแต่เจ้าหน้าที่เห็นว่าการใช้หลักเกณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นจะเกิดผลน้อยกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ เจ้าหน้าที่จะใช้หลักเกณฑ์ตามกฎกระทรวงนี้แทนก็ได้

ข้อ ๖ บรรดาคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยวิธีการยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ใต้บังคับของคำสั่งทางปกครองที่ได้ออกโดยชอบตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ก่อนวันที่

กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายนี้ และให้ดำเนินการยึดหรืออายัดหรือขายทอดตลาดทรัพย์สินตามที่ระบุไว้ในคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองต่อไปได้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๗ ในวาระเริ่มแรก ผู้มีอำนาจออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองจะแต่งตั้งผู้ซึ่งไม่ผ่านการอบรมด้านการบังคับคดีจากกรมบังคับคดีหรือด้านการบังคับทางปกครองตามหลักสูตรที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองให้ความเห็นชอบ เป็นเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองก็ได้ โดยเจ้าหน้าที่ดังกล่าวสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๖๓/๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองและการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

สรุปสาระสำคัญ
กฎกระทรวงการมอบอำนาจในการพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครอง
ของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๒

นายพินิต ทาศิริ^๑
นายเจริญชัย น้อยโสภา^๒

๑. เหตุผล

“การบังคับทางปกครอง” เป็นมาตรการที่องค์กรฝ่ายปกครองใช้เพื่อให้ผู้รับคำสั่งทางปกครองยินยอมปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง ซึ่งจะมีผลทำให้วัตถุประสงค์ของกฎหมายในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและความมั่นคงของประเทศได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและก่อให้เกิดผลได้จริง ซึ่งตามมาตรา ๖๓/๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้ “เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง” มีอำนาจที่จะพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้ เว้นแต่จะมีการขู่ว่าการบังคับตามคำสั่งดังกล่าวไว้ก่อน โดยเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งนั้นเอง ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ หรือผู้มีอำนาจวินิจฉัยความถูกต้องของคำสั่งทางปกครองดังกล่าว ซึ่งการใช้มาตรการบังคับทางปกครองเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง หากไม่มีกฎหมายกำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้โดยเฉพาะ เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองอาจมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ใต้บังคับบัญชา หรือเจ้าหน้าที่อื่นเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

๒. การมอบอำนาจ

กฎกระทรวงการมอบอำนาจในการพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒) ได้กำหนดการมอบอำนาจในการพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองในราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน หรือให้กระทำหรือละเว้นกระทำ อาจมอบอำนาจให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ เป็นผู้พิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้

ลำดับ	ผู้มอบอำนาจ	ผู้รับมอบอำนาจ	หมายเหตุ
๑	นายกรัฐมนตรี	- รองนายกรัฐมนตรี - รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี - ผู้ว่าราชการจังหวัด	- การมอบอำนาจให้ทำเป็นหนังสือ - กรณีที่มีการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้พิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ผู้ว่าราชการจังหวัด อาจมอบอำนาจนั้นให้แก่ (๑) รองผู้ว่าราชการจังหวัด (๒) ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด (๓) ปลัดจังหวัด (๔) หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด (๕) นายอำเภอ (๖) ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ - กรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง ที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำดำรงตำแหน่งต่ำกว่าผู้มอบอำนาจ เจ้าหน้าที่ผู้นั้น ต้องพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครอง
๒	รัฐมนตรีว่าการกระทรวง	- รัฐมนตรีว่าการกระทรวง - ปลัดกระทรวง - อธิบดีหรือเทียบเท่า - ผู้ว่าราชการจังหวัด	
๓	รัฐมนตรีว่าการทบวง	- รัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง - ปลัดทบวง - อธิบดีหรือเทียบเท่า - ผู้ว่าราชการจังหวัด	
๔	ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	- รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี - ผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี - ผู้ว่าราชการจังหวัด	

^๑ หัวหน้ากลุ่มกฎหมาย ส่วนงานนิติการ

^๒ นิติกรชำนาญการ ส่วนงานนิติการ

๕	ปลัดกระทรวง	➤ รองปลัดกระทรวง ➤ ผู้ช่วยปลัดกระทรวง ➤ ว่าราชการจังหวัด	นั่นเอง เว้นแต่เห็นว่าการพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองดังกล่าวมีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้อยู่ในบังคับทางปกครองเกินสมควร ให้เสนอเรื่องต่อหัวหน้าหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อพิจารณาขอหมายให้เจ้าหน้าที่อื่นเป็นผู้พิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองแทนได้
๖	ปลัดทบวง	➤ รองปลัดทบวง ➤ ผู้ช่วยปลัดทบวง ➤ ผู้ว่าราชการจังหวัด	
๗	อธิบดีหรือเทียบเท่า	➤ รองอธิบดีหรือเทียบเท่า ➤ ผู้ช่วยอธิบดีหรือเทียบเท่า ➤ ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่า ➤ ผู้ว่าราชการจังหวัด	
๘	ผู้ว่าราชการจังหวัด	➤ รองผู้ว่าราชการจังหวัด ➤ ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด ➤ ปลัดจังหวัด ➤ หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ➤ นายอำเภอ ➤ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ	

ส่วนการมอบอำนาจในราชการบริหารส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือในสมาคมวิชาชีพ ให้เป็นไปตามกฎหมายที่จัดตั้งหน่วยงานนั้น ๆ

ส่วนงานนิติการ

สำนักงานสอบสวนและนิติการ

กรมการปกครอง

สรุปสาระสำคัญ
กฎกระทรวงกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจกำหนดค่าปรับบังคับการ
พ.ศ. ๒๕๖๒

นายพิน ทศิริ^๑
นายเจริญชัย น้อยโสภ^๒

๑. เหตุผล

“ค่าปรับบังคับการ” เป็นค่าปรับที่เจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ ชำระเป็นรายวันไปจนกว่าจะยุติการฝ่าฝืนคำสั่งหรือได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งแล้ว ซึ่งมาตรา ๖๓/๒๑ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยให้ผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองชำระค่าปรับบังคับการตามจำนวนที่สมควรแก่เหตุ แต่ต้องไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาทต่อวัน ส่วนเจ้าหน้าที่ระดับใดมีอำนาจกำหนดค่าปรับบังคับการจำนวนเท่าใด สำหรับในกรณีใดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒. การกำหนดค่าปรับบังคับการ

กฎกระทรวงกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจกำหนดค่าปรับบังคับการ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป กำหนดให้ “เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง” หรือ “หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” ผู้มอบอำนาจหรือผู้กำกับดูแลเอกชน กรณีเอกชนเป็นผู้ใช้อำนาจทางปกครอง มีอำนาจกำหนดค่าปรับบังคับการต่อวันไม่เกินอัตรา ดังนี้

❖ รัฐมนตรี	→ ๕๐,๐๐๐ บาท
❖ คณะกรรมการตามกฎหมาย	→ ๕๐,๐๐๐ บาท
❖ ปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่า	→ ๓๐,๐๐๐ บาท
❖ อธิบดีหรือเทียบเท่า	→ ๓๐,๐๐๐ บาท
❖ ผู้ว่าราชการจังหวัด	→ ๓๐,๐๐๐ บาท
❖ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	→ ๓๐,๐๐๐ บาท
❖ หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด	→ ๒๐,๐๐๐ บาท
❖ นายอำเภอ	→ ๒๐,๐๐๐ บาท
❖ ผู้บริหารท้องถิ่น	→ ๒๐,๐๐๐ บาท
❖ ผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ	→ ๒๐,๐๐๐ บาท
❖ ผู้บริหารหน่วยงานอื่นของรัฐ	→ ๒๐,๐๐๐ บาท
❖ นายกสภาวิชาชีพ	→ ๒๐,๐๐๐ บาท
❖ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐผู้มอบอำนาจหรือ ผู้กำกับดูแลเอกชน	→ ๒๐,๐๐๐ บาท
❖ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายหรือตำแหน่ง ที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง	→ ๑๐,๐๐๐ บาท

หมายเหตุ : กรณีที่ไม่มีการชำระค่าปรับบังคับการ ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจกำหนดค่าปรับบังคับการแจ้งให้ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองชำระค่าปรับบังคับการทุก ๑๕ วัน

^๑ หัวหน้ากลุ่มกฎหมาย ส่วนงานนิติการ

^๒ นิติกรชำนาญการ ส่วนงานนิติการ

สรุปสาระสำคัญ
กฎกระทรวงกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง
และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๒

นายพิน ทศิริ
นายเจริญชัย น้อยโสภา^๑

๑. เหตุผล

ในกรณีที่ถึงกำหนดให้ชำระเงินตามคำสั่งทางปกครองแล้ว ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งดังกล่าวไม่ชำระเงินโดยถูกต้องครบถ้วน มาตรา ๖๓/๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่า ๗ วัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าหน้าที่มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยยึด หรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้นั้นได้ โดยเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒. การออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

กฎกระทรวงกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองและการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒) กำหนดให้การออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองสำหรับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ให้เป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้

ลำดับ	ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง	ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง	หมายเหตุ
๑	เจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรณีรัฐมนตรีหรือเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง เป็นผู้ทำคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ ชำระเงิน ให้รัฐมนตรีหรือเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเป็นผู้มีอำนาจออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง
๒	เจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง	ปลัดกระทรวง	
๓	เจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดทบวง	ปลัดทบวง	
๔	เจ้าหน้าที่ของกรม	อธิบดี	
๕	เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม	หัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม	
๖	เจ้าหน้าที่ของราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัด	ผู้ว่าราชการจังหวัด	
๗	เจ้าหน้าที่ของรัฐวิสาหกิจ	ผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ	
๘	เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นของรัฐ	ผู้บริหารหน่วยงานอื่นของรัฐ	
๙	เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด	
๑๐	เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนคร	นายกเทศมนตรี	
๑๑	เจ้าหน้าที่ของเทศบาลเมือง	นายกเทศมนตรี	
๑๒	เจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร	ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	
๑๓	เจ้าหน้าที่ของเมืองพัทยา	นายกเมืองพัทยา	
๑๔	เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารท้องถิ่นอื่น	ผู้บริหารท้องถิ่นอื่น โดยความเห็นชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด	
๑๕	สภาวิชาชีพ	นายกสภาวิชาชีพ	
๑๖	คณะกรรมการตามกฎหมาย	หัวหน้าหน่วยงานของของรัฐซึ่งเป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการ	
๑๗	เอกชนซึ่งได้รับอนุญาต ได้รับแต่งตั้ง หรือได้รับมอบหมาย	เจ้าหน้าที่ผู้อนุญาต แต่งตั้ง หรือมอบหมาย	

^๑ หัวหน้ากลุ่มกฎหมาย ส่วนงานนิติการ

^๒ นิติกรชำนาญการ ส่วนงานนิติการ

๓. การแต่งตั้งพนักงานบังคับทางปกครอง

❖ ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองหรือหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองไว้เป็นการเฉพาะ ให้ “ผู้มีอำนาจออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง” แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้ เป็นเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง เพื่อดำเนินการยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สิน

☞ เจ้าหน้าที่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

☞ เจ้าหน้าที่ผู้ผ่านการอบรมด้านบังคับคดีจากกรมบังคับคดี หรือการบังคับทางปกครองตามหลักสูตรที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองให้ความเห็นชอบ

(หมายเหตุ : ผู้มีอำนาจออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งยังไม่ผ่านการอบรมเป็นเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองก็ได้ โดยเจ้าหน้าที่ดังกล่าวสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เกิน ๑ ปี นับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ (ไม่เกินวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓)

❖ หัวหน้าหน่วยของรัฐหรือนายกวิชาชีพ เป็นผู้ออกบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง โดยนำแบบบัตรและหลักเกณฑ์ในการออกบัตรตามกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐมาใช้บังคับ โดยอนุโลม

๔. การดำเนินการยึด หรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สิน

❖ การดำเนินการยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สิน จะมอบหมายให้เจ้าพนักงานบังคับทางปกครองหนึ่งคนหรือหลายคนร่วมเป็นเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองก็ได้ ในกรณีที่มีการมอบหมายเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองเพียงหนึ่งคน บุคคลดังกล่าวต้องสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ แต่กรณีที่มีการมอบหมายเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองหลายคน ต้องมีอย่างน้อยหนึ่งคนสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีทางนิติศาสตร์

❖ บรรดาคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยวิธีการยึด หรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินซึ่งออกก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามกฎกระทรวงนี้ แต่การดำเนินการยึดหรืออายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินตามที่ระบุไว้ในคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองต่อไปได้ไม่เกิน ๑ ปี นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ (ไม่เกินวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓)

ส่วนงานนิติการ

สำนักการสอบสวนและนิติการ

กรมการปกครอง